

Prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk

Życiorys naukowy i dydaktyczny

Prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk urodził się w 1950 r. w miejscowości Iłowiec (gm. Skierbieszów, pow. Zamość). Szkołę podstawową i średnią (I L.O. im. Jana Zamojskiego) ukończył w Zamościu. 1 października 1967 r. podjął studia na Wydziale Zootechnicznym, które ukończył z wyróżnieniem w czerwcu 1972 r. Pracę zawodową w Zakładzie Hodowli Bydła rozpoczął 1 października 1971 r., jeszcze jako student V roku. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1976 r. Habilitował się w roku 1981 (w wieku 31 lat) na Wydziale Zootechnicznym ART w Olsztynie, a praca habilitacyjna została wyróżniona nagrodą Ministra Nauki. Z dniem 1 stycznia 1983 r. został mianowany na stanowisko docenta. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych uzyskał 15 maja 1990 r., a 1 maja 1995 r. został mianowany na stanowisko profesora zwyczajnego. Uchwałą Senatu Akademii Podlaskiej w Siedlcach z dnia 27 lutego 2008 r. został wyróżniony godnością Doktora Honoris Causa. Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie uchwałą z dnia 30 listopada 2012 r. obdarzył Go również tym zaszczytnym tytułem za „całokształt badań dotyczących mlecznego i mięsnego użytkowania bydła oraz ochronę zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, a w szczególności restytucję rasy białogrzbietej w Polsce”. Od 2016 roku Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Należy do czołowych specjalistów z zakresu hodowli bydła w kraju, jest również ceniony zagranicą. Ma na swoim koncie bogaty i uznany dorobek autorski i współautorski. W okresie 45 lat pracy naukowej (1971-2016) opublikował ponad 650 różnych pozycji, w tym ponad 300 oryginalnych prac twórczych i 30 monografii i podręczników. Ponad 60 prac ukazało się w uznanych czasopismach z listy JCR (o IF od 0,510 do 5,053). Jest współautorem 12 pozycji dydaktycznych m.in. podręczników akademickich: Surowce zwierzęce – ocena i wykorzystanie (2004), Hodowla i użytkowanie bydła (2005), Ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich i dziko żyjących (2011), Towaroznawstwo surowców i produktów zwierzęcych z podstawami przetwórstwa (2012), „Metody oceny towaroznawczej surowców i produktów zwierzęcych” (2012) i współautorem 3 rozdziałów w wydanych za granicą książkach: Milk protein (red. Prof. Walter Hurley, 2012) i Dairy cows: reproduction nutritional management and diseases (red. Prof. Ricardo Erandro Mendes, 2013).

Za cykl prac nad doskonaleniem bydła w kierunku mlecznym, wyróżniony został w 1985 roku nagrodą zespołową Ministra Nauki, stopnia I. Ważnym osiągnięciem jest restytucja i ochrona zasobów genetycznych rodzimej rasy bydła – białogrzbietów w oparciu o opracowany w 2002 r. dla Ministerstwa Rolnictwa program, który był podstawą wszystkich najważniejszych działań w tym zakresie. Za osiągnięcia te został wyróżniony w 2007 prestiżowym Medalem im. Profesora Tadeusza Vetulaniego. Kierował 14 projektami badawczymi (KBN, MNiSzW, NCN, NCBiR). W 1995 roku odbył staż naukowy na Uniwersytecie Tennessee (USA), a wyniki swoich badań prezentował na wielu sympozjach i kongresach międzynarodowych.

W latach 1986-1990 pełnił obowiązki prodziekana ds. studenckich na Wydziale Zootechnicznym, a w roku 1990 został wybrany na dziekana, którą to funkcję pełnił do 1996 r. Za Jego kadencji powołano na Wydziale drugi kierunek kształcenia tzn. Ochronę Środowiska (w 1992 r.), a na podstawowym kierunku – Zootechnice uruchomiono (w 1995 r.) trzy specjalności:

Hodowla koni i jeździectwo, Hodowle amatorskie, Ocena i wykorzystanie surowców zwierzęcych. Był głównym inicjatorem i autorem programu kierunku studiów I⁰ – Bezpieczeństwo Żywności i II⁰ – Bezpieczeństwo i Certyfikacja Żywności. Pełni tam funkcję Lidera. Pod Jego kierunkiem wykonano ponad 280 prac magisterskich (z tego 56 w Akademii Podlaskiej w Siedlcach, gdzie był zatrudniony na 1/2 etatu w latach 1992-2002) i ponad 70 prac inżynierskich.

Przez 15 lat (1975-1990) był opiekunem Sekcji Hodowli Bydła a przez 4 lata całego Studenckiego Koła Naukowego Zootechników. Za działalność w studenckim ruchu naukowym wyróżniony został przyznaniem przez Radę Naczelną ZSP w 1986 r. medalem „Za zasługi dla Studenckiego Ruchu Naukowego” i indywidualną Nagrodą Ministra Edukacji Narodowej (w 1988).

Jest promotorem 4 Doktoratów Honoris Causa, 9 jego wychowanków zrealizowało przewody habilitacyjne (z tego 3 osoby uzyskało już tytuł profesora), jest promotorem 17 zakończonych przewodów doktorskich. Opracował ponad 190 recenzji związanych z rozwojem kadry naukowej, w tym 2 na tytuł Doktora Honoris Causa, 89 dla Centralnej Komisji, 18 na tytuł profesora oraz stanowisko profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego, 31 na stopień doktora habilitowanego, 37 prac doktorskich, przewodniczył w 18 komisjach w postępowaniu habilitacyjnym (wg nowej ustawy). Wykonał recenzje ponad 100 projektów badawczych.

Z działalności organizacyjnej wymienić należy:

- Na Uczelni: kierowanie Katedrą Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła (od 1995 r.); członek Senatu przez 7 kadencji (od 1990 do 2012); przewodniczenie Senackiej Komisji ds. Statutu i Organizacji Uczelni (2008-2012)
- W instytucjach i towarzystwach naukowych: Prezes Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego (2007-2013); Europejska Federacja Zootechniczna – koordynator Komisji Cattle Production (1996-2001); członek Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych przez 6 kadencji (od 1997 r. -); v-ce przewodniczący Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN (2003-2010); Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Weterynarii Oddziału PAN w Lublinie (od 2014 r.); Członek Rady Naukowej Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu (od 1992), członek zespołu ekspertów do oceny projektów badawczych
- W redakcjach czasopism: redaktor Wydziału II (Biologia) Folia Societatis Scientiarum Lublinensis (1992-1999); Redaktor naczelny Roczników Naukowych PTZ (od 2005 r.), Przegląd Hodowlany - Przewodniczący Rady Programowej (2002-2008)
- We współpracy z otoczeniem: v-ce prezes Lubelskiego Związku Hodowców Bydła i Producentów Mleka (2005-2015); Członek Zespołu Doradczego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ds. ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich (od 2011 r.); v-ce przewodniczący (1998-2002) i przewodniczący Rady Powiatu w Lublinie (2002-2006)
- Wyróżnienia: 4 nagrody Ministra (dwie zespołowe I i dwie indywidualne III); Srebrny (1988) i Złoty Krzyż Zasługi (1996); Medal Komisji Edukacji Narodowej (1993); Medal Akademii Podlaskiej w Siedlcach (1999); Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2001); Medal 50-lecia Akademii Rolniczej w Lublinie (2003); Honorowa Odznaka „Zasłużony dla Rolnictwa” (2008); Honorowa Odznaka „Zasłużony dla Województwa Lubelskiego” (2008); Medal Pamiątkowy Województwa Lubelskiego, „Za szczególne zasługi dla rozwoju Województwa Lubelskiego” (2009); Odznaka „Zasłużony dla Spółdzielczości Mleczarskiej” (2010); Złota

Honorowa Odznaka Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka (2011); Medal 60-lecia Instytutu Zootechniki (2010); Medal 60-lecia Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (2013)